

Toimintasuunnitelma 2024

Toimintasuunnitelma 2024	1
Johdanto	2
Toiminnan suunta	2
Toiminnan pääkohderyhmät	3
Kohderyhmien saavutettavuustavoitteet	4
Toiminnan vastualueet	5
Toiminnansuunnittelun toteuttaminen	6
Elämänjalotus-menetelmä	6
Tavoitteet ja osatavoitteet	6
Toimenpiteet	7
Kokeileva kehittäminen kestävä elämän eri teemoissa (toisin sanoen kehityshankkeet)	10
Innovaatiotoiminta	11
Käynnissä ja haussa olevat hankkeet	11
Kestävä elämän keskus	13
Avoin viikkotoiminta ja vapaaehtoistoiminta	13
Harjoitteluympäristö	14
Viljelytoiminta	14
Eläintoiminta ja ympäristökasvatus	17
Kurssit	17
Kestävä elämän liikkeen johtaminen	18
Yhdistyshallinto ja päätöksenteko	18
Taloushallinto ja rahoitukset	19
Toiminnansuunnittelu ja toteutumisen seuranta	20
Yhteistyöt ja yhteistyökumppanit	20
Kansallinen ja kansainvälinen verkosto	22
Kestävä ruokaan liittyvät verkostot	22
Kollektiivi ja yhteisö	23
Toimintaympäristö ja toimitilat	23
Kestävä elämän liikkeen viestintä	25
Tavoitteiden mittarit ja seuranta	26
Tapahtumakalenteri	26
LIITE 1 Jalotuksen strategia 2024-2030	27
LIITE 2 Jalotuksen arvot ja periaatteet	27

Johdanto

Jalotus toteuttaa kansansivistystyötä, jonka tähtäimenä on, että ihmiset osaavat ja haluavat elää ekologisesti, sosiaalisesti, kulttuurisesti ja taloudellisesti kestävä elämää. Jalotuksen visiona on, että sen toiminnan tuloksena 200 000 suomalaista elää kestävä elämää maapallon kantokyvyn rajoissa vuoteen 2030 mennessä. Kestävyyden tässä yhteydessä määrittelemme seuraavasti:

- hiilijalanjälki: [IPCC:n](#) mukaan, 2,5CO₂t/hlö/v 2030 mennessä +
- luontojalanjälki: kestävä luontovaikutus (tarkentuu vuonna 2024) +
- kestävä hyvinvointi: koettu hyvinvointi

Ihmiskunnalla on 10-15 vuotta aikaa muuttaa elintapansa ekologisesti kestäviksi, jotta ilmastomme pysyy elinkelpoisena ja luonnon moninaisuuden köyhtyminen saadaan pysäytettyä ([lähde: IPCC:n raportti 2022](#)). Nopean elintapamuutoksen toteuttaminen on mahdollista, mikäli se toteutetaan yhtäaikaaisesti kaikilla yhteiskunnan toimintasektoreilla.

Määrittelemme missiomme seuraavasti: **Jalotus auttaa ihmisiä siirtymään kestäväan elämäntapaan.** Yhdistyksen tehtävä voimassa olevien sääntöjen mukaan on: "Yhdistyksen tarkoituksena on edistää kestävä ja yhteisöllisen elämäntavan toteutumista sekä kulttuuriperinnön vaalimista omalla toimialueellaan. Yhdistyksen kotipaikka on Kerava ja toiminta-alue koko Suomi."

Jalotus edustaa Suomea ja toimii maan keskuksena kansainvälisessä [Transition Network](#)issa ja eurooppalaisessa [Ecolise](#)-verkostossa ja johtaa suomalaista siirtymäliikeryhmien verkostoa. Globaalin siirtymäliikkeen tavoitteena on tarjota yhteisöille välineitä ilmastonmuutoksesta ja luontokadosta johtuvien haasteiden ratkaisemiseen. Siirtymäliikeryhmät toteuttavat toimintaansa paikallisesti.

Toiminnan suunta

Jalotus ry:n toiminta on ollut käynnissä 2019 - 2023. Toiminta on kehittynyt harppauksin vuoden 2023 aikana kolmen eri hankerahoituksen voimin: Eduskunnan (Työ- ja elinkeinoministeriö) vuosille 2022 - 2023 myöntämän valtakunnallistumis- ja innovaatorahoituksen, Nesslingin säätiön myöntämän Aktiivisen ruokakansalaisuuden ja Urbanin yhteisömaatalouden jalkauttamishankkeen sekä STEA:n rahoittaman Kestävä elämän osallisuus- ja vapaaehtoisohjelmahankkeen rahoitusten resurssoina.

Jalotuksen strategia päivitettiin vuoden 2023 loppupuolella vuosille 2024 - 2030. Jalotus toteuttaa vuodesta 2024 alkaen tehtäväänsä kolmena toimintakokonaisuutena: **Elämänjalotus-menetelmä**, **Kehityshankkeet kestävän elämän teemoissa** ja **Kestävän elämän keskus**. Jalotuksessa panostetaan myös laadukkaaseen johtamiseen ja viestintään sekä monipuolisiin kumppanuuksiin.

Toiminnan pääkohderyhmät

Jalotuksen toimintasektorina on kansalaisyhteiskunta eli 3. ja 4. sektorit. Yksilöt voivat toteuttaa muutoksen aikailematta omalla päätöksellään. Jalotus tarjoaa konkreettisia ratkaisuja, taitoja ja tietoja sekä motivaatiota elintapamuutoksen toteuttamiseksi. Kestävä elämäntapa skaalautuu joukkoistamalla.

Pääkohderyhmät ovat:

- **Oman elämänsä jalottajat (kansalaiset):** Kohderyhmä edustaa [Sitran motivaatioprofiilia Hyvinvoinnin ja luonnon vaaliija](#). Heitä motivoivat henkinen hyvinvointi, terveellinen elämä ja luonnon vaaliminen. Hiilipäästötaso nyt n. 6000-11000 kg eli kuten nk. keskivertosuomalaisella. Kohderyhmään vaikutetaan tämän arvoja heijastavien ryhmien, järjestöjen, yritysten ja vaikuttajien kautta, medioiden kautta sekä Jalotuksen viestintäkanavien kautta. Tämä kohderyhmä on tärkein väylä kansalaislähtöisen kestävyysmurroksen saavuttamiseen.
- **Oman alueensa jalottajat:** Toimijat ja yksilöt, jotka rakentavat kestävä elämää edistävää toimintaa omalla alueellaan ja yhdistyksessään. Kohderyhmään vaikutetaan suoralla kontaktoinnilla ja kontaktipyyntöihin vastaamalla, luennoilla ja konsultoinnilla sekä verkostoitumiseen keskittyvillä tapahtumilla. Tämä kohderyhmä on keskeisessä roolissa Elämänjalotus-menetelmän sekä kestävän elämäntavan kokeilujen skaalaamisessa pk-seudun ulkopuolelle ja kansainvälisesti. Kohderyhmä seuraa Jalotuksen uutiskirjettä ja saa sitä kautta oman toimintansa kehittämiseen keskittyvää sisältöä.
- **Jalotuksen yhteistyökumppanit ja sidosryhmät:** Kohderyhmään kuuluvia tahoja ovat esimerkiksi säätiöt, yritykset, keskusjärjestöt, Uudenmaan liitto, ministeriöt, tiede- ja tutkimusorganisaatiot (yliopistot), suuret yritykset, kaupungit ja kunnat. Tämä kohderyhmä on keskeisessä roolissa skaalaamassa Elämänjalotus-työkalua suurelle yleisölle ja rahoittamassa skaalausta. Kohderyhmään vaikutetaan suoran kontaktoinnin ja yhteydenpidon kautta. Jalotuksen LinkedIn-kanavan sisältö on kohdistettu tälle ryhmälle.

Kohderyhmien saavutettavuustavoitteet

Jalotuksen tavoitteena on vuoteen 2030 vaikuttaa 200 000 suomalaisen arkeen siten, että se muuttuu kestäväksi. Vuoden 2024 aikana tavoitteena on saada 1000 ihmistä osallistumaan Elämänjalotukseen ja 20 kouluttaa soihdunkantajia (ohjaajat, aktiivit) ympäri Suomen, jotka hyödyntävät Jalotuksen Elämänjalotus-menetelmää ja auttavat ihmisiä siirtymään kestäväan elämäntapaan.

Taulukko 1: ELÄMÄNJALOTUS-MENETELMÄN KÄYTTÄJIEN JA OHJAAJIEN MÄÄRÄT								
Henkilömäärät ja mitä kautta tavoitetaan , uusia per vuosi								
Toteuttaja	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2024-2030
Oppilaitosten kurssit (2. aste ja korkeakoulut)	80	200	200	350	350	350	350	1 880
Kansalaisopistot	80	200	600	600	600	600	600	3 280
Olemassa olevat muut yhdistykset ja niiden toimintaryhmät	80	200	600	600	600	600	600	3 280
Paikallisyhdistykset / keskusjärjestö 1	80	200	1 000	2 000	2 000	2 000	2 000	9 280
Paikallisyhdistykset / keskusjärjestö 2	80	200	1 000	2 000	2 000	2 000	2 000	9 280
Paikallisyhdistykset / keskusjärjestö 3	80	200	1 000	2 000	2 000	2 000	2 000	9 280
Paikallisyhdistykset / keskusjärjestö 4	80	200	1 000	2 000	2 000	2 000	2 000	9 280
Paikallisyhdistykset / keskusjärjestö 5	80	200	1 000	2 000	2 000	2 000	2 000	9 280
Oman paikkakunnan aktiivit ja heidän pienryhmänsä	400	1 800	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	17 200
Jalotuksen työpajat ja ohjaajakoulutukset	20	60	100	100	100	100	100	580
Oppilaitosten oppilaiden kurssittamat	0	2 000	2 000	3 500	3 500	3 500	3 500	18 000
Itsenäisesti menetelmän toteuttajat	100	500	1 000	1 500	2 000	2 500	3 000	10 600
Yhteensä henkilöä	1 160	5 960	12 500	19 650	20 150	20 650	21 150	101 220
Menetelmän käyttäjiä yhteensä n. 100 000								
Järjestettävien työpajakokonaisuuksien määrä (10 hlö / työpaja): 10 000 kpl								
Kertautumisen hypoteesi:								
Jokainen saavutettu menetelmän käyttäjä haastaa mukaan yhden uuden osallistujien yhteismäärä kaksinkertaistuu.								
Jokaisesta työpajasta tulee yksi uusi ohjaaja, koska ohjaajakoulutus sisältyy työpajakokonaisuuteen, ohjaajalta ei vaadita ammattiosaamista, vertaisosaaminen on riittävä								

Toiminnan vastualueet

Jalotuksen toiminta jakautuu seuraaviin toimintakokonaisuuksiin (1-3) ja kokonaisuuksiin liittyviin toimintoihin:

1. Kestävän elämän liikkeen johtaminen ja viestintä

- a. Vision ja strategian jalkauttaminen
- b. Toiminnansuunnittelu ja -kehittäminen
- c. Taloushallinto ja rahoitukset
- d. Yhdistyshallinto
- e. Yhteistyöt ja yhteistyökumppanit
- f. Toimitilat ja toimintaympäristö
- g. Monikanavainen viestintä ja viestintästrategia
- h. Suomalaiset ja kansainväliset verkostot

2. Elämänjalotus-menetelmä

- a. Suunnitelmatyöpajat
- b. Ohjaajien koulutus
- c. Ohjelma
- d. Vertaistukiohjelma

3. Kokeileva kehittäminen kestävän elämän eri teemoissa

- a. Kestävä ruoka
- b. Kestävä asuminen
- c. Kestävä kuluttaminen
- d. Kestävä liikkuminen
- e. Luontoyhteys
- f. Ilmasto- ja luontokädenjälki
- g. Yhteisöinnovaatiot

4. Kestävän elämän keskus

- a. Viikkotoiminta
- b. Kurssit ja koulutukset
- c. Vapaaehtoistoiminta
- d. Harjoittelijatoiminta
- e. Vierailut
- f. Tapahtumat
- g. Työtilavuokraus

Toiminnansuunnittelun toteuttaminen

Toimintasuunnitelma on valmisteltu Jalotus-kollektiivin yhteistyönä. Toiminnansuunnittelu oli vuonna 2023 nelivaiheinen:

1. Vuosien 2024 - 2030 strategian laatiminen ja toiminnansuunnittelun aloittaminen strategiaan perustuen
2. Vastuualueet koostivat tulevan vuoden a) toimintasuunnitelmansa syyskokoukseen mennessä (ja b) menneen vuoden toimintakertomuksensa joulukuun puoliväliin mennessä)
3. Toimintasuunnitelma vahvistetaan yhdistyksen syyskokouksessa. Suunnitelmassa päätetään toiminnan yleiset periaatteet sekä yhdistyksen hallinnollisten toimintojen tavoitteet ja toimenpiteet.
4. Toimintakalenteri julkaistaan tammikuussa 2024.
  - 4.1. Toimintakalenterin ensimmäinen versio kootaan joulukuussa.
  - 4.2. Toimintakalenteria tarkennetaan seuraavasti: Maaliskuussa suunnitellaan yhdessä kesäkauden ja syyskuussa joulukuun ja talvikauden tapahtumat pääsiäiseen asti.

Elämänjalotus-menetelmä

Vuoden 2024 päätavoitteena on lanseerata ja skaalata Jalotuksen Elämänjalotus-menetelmä valtakunnalliseen käyttöön kestävä elämän toimijoiden ja yhdistysten kanssa yhteistyössä. Vuonna 2024 aloitetaan myös yhteistyö uusien pääyhteistyökumppaneiden kanssa. Elämänjalotus-menetelmän avulla tehdään vaikuttava kansalaislähtöinen muutos koko Suomen mittakaavassa vuoteen 2030 mennessä. *HUOM: Tälle toimintakokonaisuudelle on haettu rahoitusta, mutta jos rahoitus ei toteudu, toiminta toteutetaan pienemmässä mittakaavassa.*

Tavoitteet ja osatavoitteet

1. Elämänjalotus-menetelmän lanseeraaminen Suomessa
  - a. Menetelmään liittyvien aineistojen viimeistely ja julkaisu avoimeen käyttöön Jalotuksen nettisivuilla.
  - b. Menetelmän jatkuva yhteiskehittäminen käyttäjien ja ohjaajien kanssa
  - c. Vertaistukiprosessin suunnittelu ja käyttöönotto.
  - d. Vaikuttavuuden ja tulosten seuranta-prosessin suunnittelu ja käyttöönotto
  - e. Valtakunnallisen näkyvyyskampanjan toteuttaminen
2. Elämänjalotus-menetelmän käyttöön ottaminen valtakunnallisesti.
  - a. Kumppanuusverkoston täydentäminen tavoitteita vastaavaksi

- b. Menetelmä on käytössä vuonna 2024 (yhdelta kurssille tai työpajakokonaisuuteen osallistuu 8-10 henkilöä, ks. Edellä esitetty Taulukko 1):
  - i. Oppilaitoksissa (2. aste ja korkeakoulut): 8 kurssia
  - ii. Kansalaisopistot: 8 kurssia
  - iii. Olemassa olevissa yhdistyksissä järjestetään 10 työpajakokonaisuutta
  - iv. Keskusjärjestöpäyhteistyökumppaneiden kautta järjestetään yht. 40 työpajakokonaisuutta paikallisyhdistyksissä
  - v. Jalotuksen valtakunnallisen verkoston paikallistoimijoiden ryhmistä 20 ryhmää järjestää 2 työpajakokonaisuutta vuoden aikana eli yhteensä 40 työpajakokonaisuutta
  - vi. Jalotus järjestää menetelmän pilotointeja ja 2 uutta kurssia sekä ohjaajakoulutusta
  - vii. Itsenäisiä menetelmän käyttäjiä on yht. 100 henkilöä
3. Menetelmän käyttäjämäärän kasvattaminen 1000 uudella käyttäjällä (ks. Edellä esitelty TAULUKKO 1)
  - a. käyttäjätarinoiden kokoaminen ja niiden viestiminen
  - b. käyttäjäkokemusten seuraaminen ja niiden avulla menetelmän kehittäminen
4. 20 uuden ohjaajan kouluttaminen menetelmän levittämiseksi
  - a. ohjaajakoulutuksen tuotteistaminen
  - b. ohjaajakoulutuspilottien toteuttaminen
  - c. ohjaajakoulutuksen nivominen osaksi työpajakokonaisuutta skaalautumisen helpottamiseksi

Toimenpiteet

yleistä: Vuoden 2024 päätoimenpiteet ovat Elämänjalotus-menetelmän lanseeraaminen käyttöön, kumppaniverkoston laajentaminen ja valtakunnallisen näkyvyyden saavuttaminen. Jalotus vastaa Elämänjalotus-menetelmän kuuluvien tuotteiden tuotekehityksestä, tuotteiden testaamisesta ja pilotoinnista sekä niiden jakelusta, työpajaohjaajien kouluttamisesta, työpajojen järjestämisestä yhdessä kumppaneidensa kanssa, vertaistukijärjestelmän toteuttamisesta ja tulosten sekä vaikuttavuuden seuraamisesta.

ELÄMÄNJALOTUSMENETELMÄN LANSEERAAMINEN SUOMESSA

Menetelmään liittyvien aineistojen viimeistely ja julkaisu avoimeen käyttöön Jalotuksen nettisivuilla:

yleistä: Menetelmään kuuluu aiheeseen innostava webinaari, introvideokokonaisuus, videolle koostettu ja juonnettu työpajakokonaisuus ja digitaalinen oppimisympäristö itsenäiseen opiskeluun ja osallistumiseen. Kaikki on saatavilla Jalotuksen verkkosivuilta. Aineistojen

käyttäjämääriä seurataan. Jalotus tarjoaa myös jokaviikkoisen vertaistuellisen etäpalaverin kaikille menetelmää käyttäville.

- Tammikuu-huhtikuu 2024: Päivitetään verkkosivuja ja sähköisiä työkaluja ja luodaan, testataan ja otetaan käyttöön digitaalinen oppimisympäristö.
- Huhtikuu 2024: Lanseerataan päivitetty digitaaliset työkalut.
- Kesä-syyskuu 2024: Luodaan ohjevideoita käyttäjien kouluttamiseksi menetelmän käyttöön.
- Lokakuu-joulukuu 2024: Seurataan kävijämääriä ja kehitetään menetelmään digitaalisten palveluiden osalta.

Menetelmän yhteiskehittäminen käyttäjien ja ohjaajien kanssa

yleistä: Elämänjalotus-menetelmä kehittyy jatkuvasti käytön edetessä. Keräämme käyttäjäkokemuksia ja tuloksia sekä seuraamme, miten ihmiset onnistuvat elämäntapamuutoksessaan.

- Tammi-huhtikuu 2024: Jatketaan toimintaa ja menetelmän kehittämistä pilottiryhmien kanssa
- Toukokuu 2024: Kootaan palautteita ja tehdään haastattelukysely käyttäjille ja ohjaajille.
- Kesä-elokuu 2024: Käyttäjien ja ohjaajien osallistaminen menetelmän kehittämiseen ja markkinointiin jatkuu uusien tulosten valossa.
- Lokakuu-joulukuu 2024: Käyttäjien ja ohjaajien rooli onnistumisen arvioinnissa ja tulevaisuuden suunnittelussa jatkuu.

Vertaistukiprosessin suunnittelu ja käyttöönotto:

yleistä: Jalotus ylläpitää ja kehittää Elämänjalotus-menetelmän vertaistukiprosessia, jonka tavoitteena on varmistaa kestävä elämäntapamuutoksen toteutuminen. Päätoimenpide on Jalotuksen jokaviikkoiset, kaikille käyttäjille avoimet etätapaamiset, joissa kuullaan kokemuksista, ratkotaan haasteita ja opitaan lisää kestävä elämän teemoista.

- tammikuu 2024: testataan suunniteltua vertaistukiprosessia käytännössä
- helmikuu - joulukuu 2024: Järjestetään etätapaamisia viikottain
- kesäkuu 2024: tehdään prosessista uusi versio kehitystarpeiden perusteella

Vaikuttavuuden ja tulosten seurantaprosessin suunnittelu ja käyttöönotto

yleistä: Skaalaustumissuunnitelman tehokkuuden varmistamiseksi seurataan edistymistä systemaattisen säännöllisesti ja ollaan valmiina reagoimaan mahdollisiin haasteisiin ja muutoksiin. Projektin menestyksen arviointi ja jatkuvat parannukset ovat keskeisiä tekijöitä skaalauksen onnistumisessa.

- Tammikuu-huhtikuu 2024: Seuranta-, analyysi- ja kehityssuunnitelman laatiminen. Jatkuvan kehittämisen ja parantamisen kulttuurin ylläpito organisaatiossa.
- Kesä-elokuu 2024: Systemaattisen käyttäjäpalautteen käyttöönotto ja hyödyntäminen jatkokehityksessä. Arvioidaan ja analysoidaan menetelmän vaikuttavuutta ja tehokkuutta
- Lokakuu-joulukuu 2024: Tutkimustulosten analysointi ja niiden hyödyntäminen menetelmän kehittämisessä. Toiminnan jatkosuunnittelu tulosten perusteella.

Valtakunnallisen näkyvyyskampanjan toteuttaminen:

yleistä: Jalotuksen viestinnällä ja markkinoinnilla on tärkeä rooli tavoitteiden toteuttamisessa. Jalotus toteuttaa monikanavaista viestintästrategiaansa omissa kanavissaan ja vuoden 2024 aikana tavoitteena on saada suunniteltua, sovittua ja aloitettua valtakunnallinen näkyvyyskampanja jossain Suomen valtakunnallisista medioista (esim. YLE, MTV tai Sanoma). Viestintä vastaa myös käyttäjätarinoiden, oppien ja inspiraation lähteiden julkaisemisesta sekä kestävä elämän ilmiön syntymisen tukemisesta. Viestinnän vastuulla on myös Elämänjalotus-menetelmän sähköiset aineistot.

- Tammikuu-huhtikuu 2024: Toteutetaan monikanavaista viestintäsuunnitelmaa
- Tammi-helmikuu 2024: Neuvottelu valtakunnallisten medioiden kanssa alkaa
- Toukokuu 2024: Sisältösarjojen ja kanavien arviointi ja syksyn suunnitelmat
- Kesä-elokuu 2024: Sisällöntuotannon jatkaminen ja reagointi käyttäjäpalautteeseen
- Syyskuu 2024: Valtakunnallisen näkyvyyskampanjan startti
- Lokakuu-joulukuu 2024: Sisällön, kanavien ja kohderyhmävalintojen tehokkuuden arviointi ja optimointi

ELÄMÄNJALOTUS-MENETELMÄN KÄYTTÖÖN OTTAMINEN VALTAKUNNALLISESTI (myös kohdassa yhteistyöt ja yhteistyökumppanuudet)

Yleistä: *Verkosto ja kumppanit esitely kohdassa Yhteistyöt ja yhteistyökumppanit*

Kumppanusverkoston täydentäminen tavoitteita vastaavaksi

- Tammikuu-huhtikuu 2024: Kontaktoidaan potentiaalisia kumppaneita, yrityksiä, järjestöjä, kaupungeja ja kuntia ja tehdään kumppanuussopimukset
- Toukokuu 2024: Solmitaan lisää jatkuvia kumppanuuksia
- Kesä-syyskuu 2024: Yhteistyösuunnitelmien toteuttaminen.
- Lokakuu-joulukuu 2024: Kumppanuussuhteiden seuranta ja arviointi.

MENETELMÄN KÄYTTÄJÄMÄÄRÄN KASVATTAMINEN 1000 UUDELLA KÄYTTÄJÄLLÄ

yleistä: Menetelmän pariin pyritään saamaan sekä seuraajia, kiinnostuneita, käyttäjiä, sitoutujia että ohjaajia. Käyttäjillä tarkoitetaan ihmisiä, jotka osallistuvat kestävyyskokeiluun, johon kuuluu

kolmen työpajan sarja pienryhmässä tai itsenäisesti toteutettuna, kestävyystekojen kokeilu-aika ja seuranta-tapaaminen. Tämän jälkeen käyttäjä voi sitoutua Jalotuksen tuella pitkäjänteisesti kestäväan elämäntapamuutokseen.

- Tammi-kesäkuu 2024: Jalotus järjestää ohjaajakoulutuksia ja pilotoi menetelmää pilottiryhmien kanssa
- Elokuu-joulukuu 2024:
  - Jalotus järjestää yhteensä 2 työpajaa ja kumppaniverkoston yhteisöt yhteensä 100 työpajakokonaisuutta ympäri Suomen.
  - käyttäjätarinoiden kokoaminen ja niitä innostavina esimerkkeinä käyttäminen
  - käyttäjäkokemusten seuraaminen ja niiden avulla menetelmän kehittäminen

20 UUDEN OHJAAJAN KOULUTTAMINEN MENETELMÄN LEVITTÄMISEKSI

yleistä: Elämänjalotus-menetelmän työpajakokonaisuudet on suunniteltu niin, että kuka tahansa aktiivinen, aiheesta kiinnostunut kansalainen voi käynnistää työpajat omalla paikkakunnallaan, yhdistyksessään, oppilaitoksessa, yrityksessään tai muussa yhteisössään pienryhmänsä kanssa. Jalotus kouluttaa ohjaajia etänä ja keskuksessaan vuonna 2024. Koulutukseen kuuluu työpajakokonaisuuteen osallistuminen itse, työpajojen järjestämisohjeet ja vertaistukena toimimisen ohjeet. Kokeilemme myös sellaista ohjaajakoulutusversiota, joka kuuluisi työpajakokonaisuuteen automaattisesti mukaan, jolloin erillisiä koulutuksia ei tarvitsisi ja jokaisesta toteutuksesta kasvaisi uudet ohjaajat. Ohjaajat ovat joko vapaaehtoisia, kansalaisopistojen kurssivettäjiä, oppilaitosten opettajia tai oppilaita ja yhdistysten olemassa olevia ohjaajia. Vapaaehtoisten vetämille kursseille Jalotus pyrkii neuvottelemaan paikallistuen eri rahoittajilta. Muut ohjaajat saavat korvauksensa organisaatioidensa prosessien mukaisesti.

- Helmi-maaliskuu 2024: Pilotoidaan ohjaajakoulutusta 8 henkilön kanssa.
- Maaliskuu 2024: Lanseerataan ohjaajakoulutus ja aloitetaan rekrytointi
- Kesä-syyskuu 2024: Käynnistetään ohjaajakoulutukset ja rekrytointi uusille ohjaajille.
- Lokakuu-joulukuu 2024: Ohjaajakoulutusten arviointi ja jatkosuunnittelu.

Kokeileva kehittäminen kestäväan elämän eri teemoissa (toisin sanoen kehityshankkeet)

Kokeilevassa kehittämisessä viedään tutkimuksen perusteella tehokkaiksi havaittuja kestäväan elämän tekoja kansalaisten arkeen kokeilujen avulla. Kokeilemme kiinnostavimpia ja skaalattavimpia ekologisen elämän edellytyksiä ja viemme parhaat eteenpäin

Elämänjalotus-menetelmämme sisältönä ja verkostojemme kautta suoraan muille kestävän elämän toteuttajille.

Jalotus tekee yhteistyötä tahojen kanssa, jotka rahoittavat kestävän elämän eri teemoihin liittyviä kehityshankkeita. Tässä osiossa esitellään hankkeet, jotka ovat käynnissä tai joihin on haettu vuoden 2024 ajaksi tai vuodesta 2024 alkaen rahoitusta. Hankesuunnitelmien toimenpiteet on kirjoitettu osaksi tätä toimintasuunnitelmaa. Vuonna 2024 toteutetaan mm. vähähiilisen rakentamisen kokeilu, Osallisuuden ja vapaaehtoistoiminnan kehittäminen kestävän elämän viikkotoiminnan kokeilun avulla ja Urban food platform -kokeilu.

Innovaatiotoiminta

Jalotuksessa otetaan vuonna 2023 suunniteltu systemaattinen innovaatioprosessi käyttöön. Jalotuksen strategia määrittelee tarkemmin mihin kestävän elämäntavan toteutumiseen liittyviin haasteisiin etsimme ratkaisuja. Ajattelemme, että ongelman ratkaisu on yhtä kuin mahdollisuus ja innovaatioprosessin tarkoituksena on, että etsimme ideoita joilla ongelmaan saadaan ratkaisu ja nämä ideat muokataan innovaatioiksi, jotka valtaavat markkinat globaalisti.

Innovointiin osallistetaan Jalotus-kollektiivin lisäksi myös avoimeen toimintaan osallistuvia kävijöitä ja näistä sessioista syntyneitä ideoita jalostetaan jatkokäyttöön. Jalotuksen innovaatioprosessiin otetaan ainoastaan ns. avoimeen lähdekoodiin perustuvia ideoita. Kaikki syötetyt ideat ovat kaikille avoimia ja niitä voi kuka tahansa hyödyntää miten haluaa myös kaupallisessa käytössä.

Vuonna 2024 perustetaan Jalotuksen nettisivuille innovaatio-alasivut, joihin kootaan ns. ideakortteja jatkojalostettavaksi. Perustamme myös innovaatiotiimin, joka koordinoi toimintaa ja järjestää kokoontumisia joissa valitaan seuraavaksi työnettävät innovaatiot.

Käynnissä ja haussa olevat hankkeet

Elämänjalotus-hanke: Yhdistys sai rahoituksen STEA:lta (Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus) vuosiksi 2023-2025. Jalotus toteuttaa valtakunnallisesti hyödynnettävän kestävän elämäntavan osallisuus- ja vapaaehtoistoimintamallin osaksi Elämänjalotus-menetelmää. Avustus kohdentuu toiminnan kehittämiseen, koordinointiin ja ohjaamiseen sekä valtakunnalliseen kouluttamiseen. Avustuksella mahdollistetaan eläkeläisille, lapsiperheille ja nuorille aikuisille tasavertainen mahdollisuus osallistua ja oppia kestävästä elämäntavasta ja vaikuttaa omaan ympäristöön elämäntilanteesta riippumatta. Toiminta lisää yhteisöllisyyttä, vähentää yksinäisyyttä ja ilmastoahdistusta sekä tukee elämänhallintaa. Toiminnan teemana ovat ympäristö-, luonto- ja eläintoiminta, ja se toteutetaan vapaaehtoistyönä ja ohjattuna toimintana. Hyödynnämme jo

hyväksi havaitsemiamme malleja, joita skaalaamme ja kehitämme avustuksen turvin. Toimintaa kehitetään Jalotuksen päätoimintapaikassa Keravalla, josta toimintamalli jalkautuu verkostotyön ja koulutuksen keinoin valtakunnallisesti. Toimintaa kehitetään ja laajennetaan yhdessä kohderyhmien kanssa.

Elämänjalotus-menetelmän skaalaaminen valtakunnallisesti: Hankkeen päätavoitteena on vuoden 2024 aikana skaalata Jalotuksen Elämänjalotus-menetelmä valtakunnalliseen käyttöön. Rahoitusta on haettu Relex-säätiöltä ja Sitralta vuoden 2023 lopussa.

Jalotuksessa päätettiin tuotteistaa kestävä elämäntapa ja siihen siirtymisen malli. Yhdistämme eri toimijoiden tuottaman tutkimustiedon, mittarit, kestävä arjen vinkkilistat ja valmiit työkalut yhteen menetelmään, joka on avoimesti käytettävissä. Kutsumme menetelmää Elämänjalotukseksi. Elämänjalotus-menetelmään kuuluu videokirjasto, webinaareja, työpajakokonaisuus, verkkovalmennus ja verkkoaineistot, joiden avulla ihmiset voivat tehdä itselleen suunnitelman kestäväan elämäntapaan siirtymisestä yksi teko kerrallaan. Menetelmän päätuote on pienryhmätyöpajat, mutta menetelmän voi toteuttaa myös verkossa. Elämäntapamuutokseen innostetaan ja sen toteutuminen varmistetaan Jalotuksen johtamalla vertaistukijärjestelmällä.

Kevytsavi 2.0 – Vähähiilinen komposiittimateriaali jalkautuu: Jalotus koordinoi hanketta, jonka tavoite on jalkauttaa ja viedä eteenpäin Aalto-yliopiston Kevytsavi 1.1 ja Arkkitehtitoimisto Päätalo Oy:n kevytsavielementin prototyyppi -hankkeissa saatuja tuloksia. Käytännön alustana toimivat kahden arkkitehtitoimiston suunnittelemat kolme erilaista koerakennuskohdetta. Jalotuksella järjestetään kevytsaviharkko-työpajoja, joiden tekemisestä tehdään ohjekirja. Hankkeelle on saatu rahoitus Ympäristöministeriöltä vuosille 2023-2024.

Harjoitteluympäristön vakiinnuttaminen: Harjoitteluympäristö pyritään vakiinnuttamaan ja muuttamaan se työpajatoiminnaksi. Konsultointiapua saadaan Lasten puutarhayhdistys ry:ltä jonka ylläpitämän Wihreän Oksan werstaan toiminta on tarkoitus tuoda kokeiluun Keravalle. Tästä enemmän kohdassa Harjoitteluympäristö.

Uudet suomalaiset viljelevät: Vantaa-Kerava hyvinvointialueelta haettava hankeraha. Maaperää uudistavan palstaviljelyn aluetta suunnitellaan kartanon viereiselle pellolle. Uudistava viljely ja siihen liittyvä eläinten lannan käyttö ovat hankkeen yksi kärki. Toinen on uusien suomalaisten kotouttaminen monelle hyvin tutun viljelemisen keinoin. Rahoitusta sosiaalisen ja ekologisen kestävyiden yhdistämiseen haetaan hyvinvointialueelta.

Blogarden - Urban Food Platform: EU:n Horizon ohjelman Foodityltä haettu hankeraha. Hankkeen tavoitteena on auttaa ihmisiä kasvattamaan ruokaa toisilleen digitaalisen Urban Food -alustan avulla. Hajautetun ruuantuotannon alusta tarjoaa käyttäjille mahdollisuuden mikroyrittäjyyteen, resurssien skaalaamiseen ja tuotannon hallintaan sekä suunnitteluun. Se toimii myös markkinapaikkana kuluttajien ja tuottajien välillä. Visiomme on, että vuonna 2030

ammattimaiset kaupunkiviljelijät tuottavat 30 % enemmän tuoretta ravitsevaa ruokaa paikallisesti Urban Food -alustan kautta. Se mahdollistaa kaupunkiviljelyn kestävyuden ja tekee siitä kiinteän osan tulevaisuuden kestävämpää ruokajärjestelmää.

Urbaani yhteisömaatila terveyttä edistävän ravitsemuksen ja ympäristöterveyden edistäjänä: Juho Vainion säätiötä haettu hankeraha. Hankkeen tavoitteena on kansanterveyden edistäminen osallistamalla ruokakansalaisia ruuan kasvattamiseen tervettä ruoka- ja luontosuhdetta vahvistaen. Hankkeen keskeinen toimenpide on ympäristöterveyttä edistävän vuorovaikutussuhteen muodostaminen ruuantuotantoon.

Kestävän elämän keskus

Kestävän elämän keskuksella tarkoitetaan Jalotuksen fyysistä toimintaympäristöä Keravalla. Keskuksen tavoitteena on olla tiivis, yhteisöllinen ja kokemuksellinen fyysinen paikka, jossa kestävästä elämästä kiinnostuneet ihmiset voivat kohdata toisiaan ja parantaa hyvinvointiaan. Keskuksessa pääsee kokemaan ja oppimaan kestävän elämäntavan taitoja, saa aitoja kohtaamisia ja löytää vertaisiaan.

Vuonna 2024 keskuksessa jatketaan yhteisöviljelyn, cityfarmaritoiminnan, luontoyhteystoiminnan ja harjoittelijatoiminnan järjestämistä sekä keskitytään kaikille avoimen viikotoiminnan järjestämiseen, jossa erityinen painopiste eri ikäisten ja taustaisten osallisuuden ja toimijuuden tukemisessa. Uusia avauksia ovat Jalopelto eli kumppanuusmaatalouden käynnistäminen Jalotuksen pellolla sekä tapahtumat Uuden ajan rakentamisen festivaali ja Keravan joulu, jotka Keravan kaupunki järjestää keskuksen alueella ja joissa Jalotus on pääyhteistyökumppanina.

Keskuksen toiminnan järjestämisestä vastaavat Jalotuksen itsenäiset vastuualueet, joilla on omat toimintasuunnitelmansa, budjettinsa ja vastuuhenkilönsä. Keskuksen kestävän elämän palveluiden tarjonnasta vastaavat Jalotuksen alivuokralaiset, muun muassa puusepät ja eko-ompeleminen.

Avoin viikkotoiminta ja vapaaehtoistoiminta

Vuonna 2024 jatketaan kaikille avoimen viikko-ohjelman järjestämistä osana STEA:n rahoittamaa Kestävän elämän osallisuusmalli -hanketta. Samalla kehitetään vapaaehtoistoimintaa sekä testataan solidaarisuusmallia eli vähävaraisten osallistumista muutoin maksulliseen toimintaan ja tuetaan muita yhdistyksiä kestävän elämäntavan huomioimisessa. Viikkotoiminta tarjoaa elämäntilanteesta riippumatta yhdenvertaisen mahdollisuuden harjoitella monipuolisesti kestävän

elämän taitoja yhdessä. Toiminta on avointa kaikille, mutta erityisesti suunnattu lapsiperheille, nuorille ja eläkeläisille.

Päätavoite: Tavoitetaan kohderyhmiä ja toiminta vaikuttaa suunnitellusti eli mm. vähentää ilmastoahdistusta ja lisää yhteisöllisyyttä.

Osatavoitteet

- Viikkotoiminnan sisältöjä kokeillaan ja kehitetään Elämänjalotus-toimintamallin toimenpiteet ja teemat mielessä.
- Viikkotoiminnan sisältöjä avataan enemmän myös etäosallistujille videoiden ja sosiaalisen median kautta.
- Sisältöjä tuotetaan yhdessä lukuisten yhteistyökumppaneiden kanssa.
- Toiminnan vaikuttavuutta arvioidaan paitsi omin kyselyin, myös opiskelijayhteistyönä Laurean kanssa.
- Vapaaehtoistoiminnan rekrytointia tehostetaan, erityisesti tavoitteena löytää Pyöräpajalle vetäjiä.
- Yhdistykset ottavat Elämänjalotus-työkalun käyttöön

Toimenpiteet

- Avoin viikkotoiminta ja sen viestintä
- Malliluonnos osallisuusohjelmasta
- Koulutukset yhdistyksille 2 kpl (Elämänjalotus-työkalun soihdunkantajat, kohtaamismalli)
- Videot toiminnan sisällöistä 10 kpl
- Kyselyt osallistujille ja vapaaehtoisille

Harjoitteluympäristö

Harjoitteluympäristön avulla edistämme sosiaalista kestävyyttä, sillä harjoitteluympäristö tarjoaa mahdollisuuden työskennellä Jalotuksen Kestävän elämän keskuksessa. Harjoitteluun, työkokeiluun, kuntouttavaan toimintaan ja työelämään tutustumaan haetaan ottamalla yhteyttä puutarhuri ja työnjohtaja Marju Kortemäkeen.

Vuonna 2024 selvitetään harjoitteluympäristön muuttamista työpajamuotoiseksi.

Harjoitteluympäristö tarjoaa tekijöilleen monipuolista työtä eläinten hoidon, kiinteistön huollon, viljelyn ja pihan hoidon parissa. Jokaiselle harjoittelijalle suunnitellaan taustayhteisöjen kanssa mielekäs ohjelma, jossa otetaan huomioon opiskelut, kuntoutus tai kohti työelämää vievä kokeilu.

Viljelytoiminta

Ruoan tuottaminen kaupunkiolosuhteissa lisää huoltovarmuutta ja hiilensidontaa, vähentää tarvetta ruoan kuljettamiseen ja ekologisia viljelymenetelmiä käytettäessä lisää luonnon monimuotoisuutta. Kaupunkiviljely vahvistaa kaupunkilaisten luontoyhteyttä. Jalotuksen ruoantuotanto yhteisöviljelmällä, keittiöpuutarhassa ja Jalopellolla perustuvat kestävän elämän keskuksen alueella tapahtuvaan ravinnekierätykseen ja luonnonmukaisiin viljelymenetelmiin.

Yhteisöviljelämä

Vuodesta 2018 alkaen noin sadan neliön kokoisella laatikoihin perustetulla yhteisöviljelmällämme 15-20 kotitaloutta on tuottanut ruokaa yhdessä. Yhteisöviljely lisää kaupunkiluonnon monimuotoisuutta tuomalla kartanon alueelle kasvilajien, pölyttäjähönteisten ja maaperäeliöstön rikkautta. Viljelmällä toteutettu uudistava hiiliviljely sitoo ilmakehästä hiiltä ja typpeä. Yhteisöllisyys kukoistaa ja tuo merkitystä ihmisten elämään. Viljelijät oppivat kestäviä ympäristöä hoitavia viljelytekniikoita.

Vuosina 2019-2021 ympäristöministeriön rahoittamassa ravinnekierätyshankkeessa Jalotuksen kestävän elämän kokeilukeskuksen alueelle perustettiin ravinnekierätykseen keskittyvä oppimisympäristö, joka tukee myös kestävä ruuan tuotantoa. Vuonna 2023 kestävän ruoantuotannon teemaan syvennyttiin Maj ja Tor Nesslingin rahoittamassa tutkimuksen jalkautushankkeessa, jossa laajennettiin ruoantuotantoon liittyviä yhteistyöverkostoja, kannustettiin ruokakansalaisuuden viljelyalueiden saatavuuteen panostamalla yhteistyössä Keravan kaupungin kanssa ja tuomalla tarjolle kaupunkiviljelyneuvontaa.

Vuonna 2023 viljelmän hoidosta vastaavat sato-osuuden ostaneet viljelijät luomupuutarhurin eli viljelykoordinaattorin opastamana kuten aikaisimpinakin vuosina. Yhteisöviljelmän toimintoja ylläpidetään minimoiden viljelykoordinaattorin tehtävät ja käyttäen sato-osuusmaksuja viljelykoordinaattorin palkkaan. Yhteisöviljelmän koordinaattorin palveluita rahoitetaan sato-osuusmaksujen lisäksi multa- ja kirjamyynnillä.

Vuonna 2024 kehitetään yhteistyötä Jalopellon kanssa, kehitetään sadonjakologistiikkaa sekä kastelujärjestelmää, ja jatketaan erilaisten viljelykokeiluiden tekemistä. Tuholaiistorjunnassa jatketaan vuoroviljelyä, mekaanista torjuntaa (harsojen käyttö ja etanoiden kerääminen) ja voimakkaan tuoksuisia syötäviä kukkia (pensaskrassi, tarhakehäkukka ja kääpiösamettikukka). Kukkat houkuttavat hyödyllisiä hönteisiä, mutta karkottavat tuholaisia.

Viljelmän vuosikello:

- Tammikuu: Viljelykauden suunnittelupalaveri, peruutusehtojen kirjoittaminen,

- Helmikuu: viljelykiertokurssi Keravan opiston kanssa tai Jalotuksen omin voimin, siemen- ja taimitilaukset
- Maaliskuu: osallistujarekrytointi alkaa
- Huhtikuu: kahdet viljelmän kevättalkoot
- Toukokuu: kolmet talkoot, vastuuviikot alkavat kylvöistä
- Kesä-heinäkuu: yhdet talkoot, viljelyä ja sadonkorjuuta
- Heinäkuu: viljelyä, sadonkorjuuta ja viljelmäpiknik
- Elo-syyskuu: viljelyä ja sadonkorjuuta
- Syyskuu: viljelyä, sadonkorjuuta, Jalotuksen syystapahtuma, vastuuviikot loppuvat
- Lokakuu: viljelyä, sadonkorjuuta ja viljelmän talvilepoon saattaminen, yhdet tai kahdet syystalkoot
- Marraskuu: Palautekysely

Jalotuksen kevät-, syys- ja joulutapahtumissa esittelemme Kestävä ruoka teeman toimintoja ja myymme Luomutarhuri-kirjoja.

Jalopelto - kumppanuusviljely peltomittakaavassa

Yhteisöviljelmän oppeja skaalataan laajempaan mittakaavaan aloittamalla kumppanuusviljely Jalotus ry:n Keravan kaupungilta vuokraamalla noin neljän hehtaarin pellolla eli Jalopellolla. Kumppanuusviljely moninkertaistaa yhteisöviljelmällä toteutettujen kestävien ekologisten ja sosiaalisten ratkaisujen vaikutukset. Käynnistämme vuoden 2024 aikana uudenlaisen ruuantuotantomallin, jossa Jalotuksen palkkaama luomupuutarhuri kasvattaa vihanneksia Kivisillan asuinalueella Keravan kartanon pelloilla kaikille Jalopellon jäsenille.

Pelto otettiin viljelykäyttöön vuonna 2021. Vuonna 2020 suunniteltiin kumppanuusviljelyä yhteistyökumppanien ja paikallisten asukkaiden kanssa sekä perustettiin peltotyöryhmät, joista toinen vastaa viljelysuunnittelusta ja toinen vastaa pellon hallinnollisesta puolesta ja etsii resursseja kumppanuusmaataloustoiminnan aloittamiseen. Työryhmien toiminta hiipui pellon vuokrasopimuksen päätyttyä. Uusi pellon vuokrasopimus allekirjoitettiin syksyllä 2023, jolloin myös viljely- ja rahoitussuunnittelu alkoi toden teolla.

Vuonna 2024 edetään Jalopellon viljely- ja rahoitussuunnitelman mukaan. Perustetaan pysyvään penkkiviljelyyn perustuva monimuotoinen vihannesviljelämä. Tämä pientuotannon malli palvelee viljelyosakkaiden lisäksi keravalaisia oppimisympäristönä sekä ruuantuottajana että tuottaa ruokapohjaista kansalaisterveyttä edistäviä toimintamalleja. Jalopellon jäseneksi pääsevät liittymään kotitaloudet, yritykset sekä yhdistykset. Tehdään yhteistyötä Keravan kartanolla sijaitsevan kahvilan kanssa tuottamalla raaka-aineita. Jalopelto on mukana urbaanin ja pienviljelyn tueksi kehitetyn digitaalisen markkina-alustan kokeilussa. Vahvistetaan kestävä ruuantuotannon kansallista yhteistyötä yhdessä muiden pientuottajien kanssa.

Kevättapahtumassa kerrotaan Jalopellon toiminnasta ja myydään sato-osuuksia.

Keittiöpuutarha

Kartanon päärakennuksen vieressä sijaitsevan keittiöpuutarhan ylläpito jatkuu yhteistyössä Keravan kaupungin kanssa. Taimet lahjoittaa Keravan kaupunki. Keittiöpuutarha on näytepuutarha, jossa voi tutustua erilaisiin hyötykasveihin helposti nimikylttien avulla. Jalotuksen leiritoiminta ja yhteisöviljelijät hyödyntävät valvotusti keittiöpuutarhan satoa. Jos kartanon päärakennukselle tulee kahvila, suunnittelu-, neuvonta- ja puutarhapalveluita voidaan tarjota kahvilalle, päivittäiset hoitotyöt tekee satoa hyödyntävä toimija.

Eläintoiminta ja ympäristökasvatus

Jalotuksen eläimet ja luontoyhteystoiminta, Keravan kartanon ympäristöä hyödyntäen mahdollistavat monipuolisen luontoon perustuvan hyvinvointityön.

Eläimet mahdollistavat monenlaista toimintaa. Luontoyhteystoimintaan voi osallistua ryhtymällä cityfarmeriksi tai tulla mukaan leireille ja avoimiin eläintenhoitovuoroihin, joita järjestetään osallisuushankkeen tiimoilta. Retkipäivä koulu- tai päiväkotiryhmän kanssa on myös mukava keino tutustua toimintaamme. Toimintaan voi tulla mukaan myös pestattuna vapaaehtoisena. Järjestämme räätälöityjä yksityistilaisuuksia jo olemassa olevien valmiiden eläinsynttäri- ja eläintenhetkipakettien lisäksi.

Eläin- ja luontotoiminta nyt ja vuonna 2024

Eläin- ja luontotoiminnan tavoitteena on vaalia kestävä elämää ja vahvistaa ihmisten yhteyttä luontoon. Eläinten hoitaminen ja niiden kanssa työskentely antaa mahdollisuuden hetkestä nauttimiseen ja arjessa pysähtymiseen. Toiminta kehittää yksilön tunteita, opettaa kärsivällisyyttä ja myötätuntoa ja havainnollistaa monia elämän perusasioita kestävällä otteella (villa, kasvintunnistus, eläinten hyvinvointi, luonnon kiertokulku, ravinnekierto ym.) sekä tarjoaa merkityksellisiä ja yhteisöllisiä hetkiä.

Vuonna 2024 eläin- ja luontotoiminta jatkaa kulkuaan kehittyen ja samalla ylläpitäen tärkeitä jo olemassa olevia toimintoja, kuten cityfarmeritoiminta.

Toimenpiteet:

- Skaalata ja pilotoida cityfarmeritoiminta valtakunnalliseksi, lisärahoitusten varmistuessa.
- Suunnitella toiminnan ympärille mahdollisuutta tarjota yrittäjätoimintaa.
- Hankkia yrityssponsoreita rahoittamaan toiminnan ylläpitokuluja, jolloin toimintaan osallistuminen olisi maksutonta ja näin mahdollista myös vähävaraisille.

- Järjestää kesäleirejä, mahdollisuuksien mukaan; riippuen URF:n aikatauluista ja leiriohjaajatilanteesta.
- Selvittää mahdollisuutta tehdä yhteistyötä alueelle rakentuvien päiväkodin ja palvelutalon kanssa.
- Selvittää mahdollisuutta tehdä yhteistyötä lähialueen koulujen, päiväkotien ja palvelutalojen kanssa.

Kurssit

Ravinnekierrätys- ja kompostointi

Vuonna 2024 järjestetään Ravinnekierrätys- ja kompostointi -kurssi Keravan opiston kanssa tai Jalotuksen omin voimin keväällä tai syksyllä. Opettajana Maija Holma. Järjestetään edistyneemmän kompostoinnin kurssi (esim. Johnson Su bioreaktori-kompostin rakennuskurssi) Jalotuksen voimin keväällä, jos kurssille löytyy sopiva opettaja. Jatketaan lierokompostin aloituspakettien myymistä. Yhteisöviljelijät ovat aktiivisemmassa roolissa lämpökompostoreiden hoitamisessa. Haketuksen tarve on poistunut, kun käytetään yritys yhteistyönä saatua haketta. Kompostointikokonaisuuteen kuuluu myös kuivakäymäläjäte. Perustetaan Jalopellolle kompostiauma, jonka pohjalle levitetään kerros biohiiltä estämään mahdollisia valumia.

Pölyttäjät

Järjestetään Hoida pöriäisiä - hanki hunajaa -peruskurssi sekä jatkokurssit Keravan Opiston kautta, opettajana Teemu Ojanne, kuten edellisinäkin vuosina 2022 ja 2023.

Elämänjalotus-työpajakurssi: Järjestetään Keravan Opiston kanssa kolmen työpajan kurssikokonaisuus Elämänjalotus-menetelmään liittyen.

Elämänjalotus-työpajan ohjaajakurssit: Jalotus järjestää vuoden 2024 aikana yhteensä kolme työpajakokonaisuutta ja ohjaajakurssia.

Kestävän elämän liikkeen johtaminen

Yhdistyshallinto ja päätöksenteko

Päätavoite:

Toteutetaan toiminnan hallinnointi laadukkaasti, huolehditaan toiminnan jatkuvuudesta. Aloitetaan valtakunnallinen toiminta sekä toiminnan laajentaminen.

Päätöksentekotapaan voit tutustua [tästä tiedostosta](#).

Osatavoitteet:

- Kerätään riittävä ja pysyvä rahoitus, jotta tässä toimintasuunnitelmassa esitelty toiminta pysytytään toteuttamaan täydessä potentiaalissaan.
- Huolehditaan kollektiivista, yhteisön hyvinvoinnista ja yhteisöllisyyden toteutumisesta yhtä järjestelmällisesti kuin aiempinakin vuosina.
- Ehdotetaan sellaisia hankkeita yhteistyökumppaneille, jotka edesauttavat Jalotuksen päämäärän saavuttamista valtakunnallisesti ja paikallisesti.

Jatkuvat toimenpiteet:

- Aikataulutetaan toimintasuunnitelman toimenpiteiden toteuttaminen kollektiivin kokouksissa.
- Seurataan toimenpiteiden toteutumista ja vastuualueiden toimintasuunnitelmien toteutumista kollektiivin kokouksissa.
- Valmistellaan hallituksen ja kollektiivin kokoukset ennakoiden.

Toimenpiteet tammi-helmikuu:

- Kalenteroidaan kollektiivin ja hallituksen kokoukset
- Julkaistaan strategia
- Päivitetään Yleisohje ja hyödynnetään ohjevideoita perehdyttämisessä ja ohjeistamisessa.

Toimenpiteet maaliskuu-toukokuu

- Julkaistaan toimintakertomus ja järjestetään kevätkokous
- Päivitetään strategiaa huhtikuussa

Toimenpiteet syys-marraskuu:

- Päivitetään strategiaa lokakuussa
- Tehdään toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2025 lokakuussa ja järjestetään syyskokous marraskuussa

Toimenpiteet joulukuu

- Tehdään toimintakertomukset vuodelta 2024

Taloushallinto ja rahoitukset

Päätavoitteet:

Laajennetaan rahoituspohjaa ja pyritään tuottamaan lisää myyntituloja.

Varmistetaan kartanon alueen käyttömahdollisuus jatkossakin tasapainottamalla vuokratulot ja kiinteistömenot.

Vuoden 2024 talousarvio esittää vahvistuneen ja suhteellisen varman rahoituksen osalta liikevaihdoksi n. 267 000 euroa. Lisäksi talousarvioon on budjetoitu suunniteltujen Elämänjalotus-menetelmän skaalaukseen haettava n. 300 000 euron rahoitus ja Jalopeltohankkeelle haettava n. 100 000 euron rahoitus. Liikevaihdoksi arvioidaan n. 667 000 euroa yhteensä, mikäli em. hankerahoitukset toteutuvat.

Mikäli lisärahoituksia ei saada, toteutuu etenkin valtakunnallistamiseen ja viestintään suunniteltu toiminta tavoitteita pienimuotoisemmin, mutta Kestävän elämän keskuksen perustoiminnot sekä Elämänjalotus-hankkeen toiminta saadaan nykyisillä resursseilla toteutettua normaaliin tapaan.

Toimenpiteet:

- Seurataan taloutta kuukausittain kollektiivin kokouksissa.
- Kootaan riittävä puskuri kassavarannoksi.
- Neuvotellaan Ympäristöministeriön, yritysten ja säätiöiden kanssa rahoituksista.
- Tehdään tarvittaessa sääntömuutos, että voidaan hyödyntää olemassa olevia rahoituskanavia eri toiminnanaloille.
- Tuetaan vastuualueiden omavaraisuutta
  - mahdollistetaan kokeiluajanjaksojen toteuttaminen yhdistyksen toimintana
  - kannustetaan osuuskuntatoimintaan, kevytyrittäjyyteen ja yrittäjyyteen (yhdistys ei perusta omaa osuuskuntaa, mutta yhdistys tukee osuuskuntatoiminnan käynnistämistä ja siihen osallistumista)
  - vinkataan mahdollisista avustuksista ja hankerahoista

Toiminnansuunnittelu ja toteutumisen seuranta

Toimintasuunnitelman toteutumista seurataan kollektiivin kuukausittaisissa kokouksissa ja tiimien viikkopalavereissa.

Strategiaa päivitetään jokaisen vuoden huhtikuun ja lokakuun aikana, jotta sen päivitykset pystytään ottamaan huomioon rahoitushakemuksissa ja syksyisin tehtävässä toiminnansuunnittelussa, ja jotta sen päivittämisessä pystytään huomioimaan edellisen vuoden toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tulokset. Strategian numeerista toteutumista seurataan kvartaaleittain juoksevasti.

Yhteistyöt ja yhteistyökumppanit

Vuonna 2024 Jalotuksen kumppanuusverkostoa täydennetään pääasiassa Elämänjalotus-menetelmän levittämiseksi. Jotta kestävä elämäntapa ja sitä edesauttava Elämänjalotus-menetelmä leviäisi mahdollisimman nopeasti, Jalotus on koonnut ja edelleen täydentää kumppanuusverkostoa, jonka jäsenet joko ottavat käyttöön menetelmän omassa toiminnassaan, tukevat sen kehitystä tai rahoittavat sen levittämistä. Jalotus myös auttaa näin muita yhteisöjä lisäämään vastuullisuustyötään ilman, että jokaisen toimijan tarvitsee toteuttaa omia kehityshankkeita. Elämänjalotus-menetelmästä muodostuu kumppanuusverkoston yhteinen työkalu. Menetelmää käyttävät kumppaniyhteisöt ovat olemassa olevia yhdistyksiä, oppilaitoksia ja opistoja sekä paikallisyhmiä. Jalotuksen tavoitteena on sopia paikallisesta työpajajärjestelyrahoituksesta paikallisyrittysten vastuullisuusohjelmien kanssa. Oppilaitosten kanssa olemme aloittaneet työpajakokonaisuuden opinnollistamisesta sopimisen.

Kumppanuusneuvottelut ja kumppanit (nimet poistettu):

- Yhdistykset:
  - Keskusjärjestöt 1, 2 (neuvottelut aloitettu), käyttöön paikallisyhdistyksissä
  - Keskusjärjestöt 3, 4 ja 5, käyttöön paikallisyhdistyksissä
  - Yhdistykset 3 - 10 kpl (neuvottelu aloitettu kolmen yhdistyksen kanssa)
- Kaupungit:
  - iso kaupunki (neuvottelu aloitettu)
- Opistot: 3 eri kansalaisopistoa (neuvottelut aloitettu)
- Oppilaitokset: ammattikoulu (yhteistyö aloitettu), ammattikorkeakoulu (neuvottelu aloitettu)
- Jalotuksen johtama siirtymäliikeverkosto Suomessa:
  - naapurustoryhmät yht. 15, olemassa olevaa, tavoitteena yht. 20
  - yhdistyksiä yht. 7, tavoitteena yht. 10
- Transition Network
  - Australian Hub (neuvottelujen jatkaminen)

Menetelmän kehittäjäkumppanit:

- SYKE ja Syken Ilmastodieetti-ohjelma (sovittu)

- Uudenmaan liitto (sovittu)
- tutkijat: Arto O. Salonen, Panu Pihkala, Tuuli Hirvilammi (keskustelu aloitettu)
- Sitran PS Lifestyle -työkalu (neuvottelu käynnissä)

Rahoitusyhteistyö

- Tavoitteena on neuvotella vähintään viiden yrityksen kanssa sponsorointisopimus, joiden tuotot käytetään vuodesta 2025 alkaen Elämänjalotus-toiminnan toteuttamiseen.
- Neuvottelut paikallisryhmien työpajojen järjestämisen taloudellisesta tuesta kahden eri yrityksen kanssa

Kansallinen ja kansainvälinen verkosto

Jalotus edustaa Suomea ja toimii maan keskuksena kansainvälisessä [Transition Network](#)issa ja eurooppalaisessa [Ecolise](#)-verkostossa ja johtaa suomalaista siirtymäliikeryhmien verkostoa. Globaalin siirtymäliikkeen tavoitteena on tarjota yhteisöille välineitä ilmastonmuutoksesta ja luontokadosta johtuvien haasteiden ratkaisemiseen. Siirtymäliikeryhmät toteuttavat toimintaansa paikallisesti.

Jalotus perusti Suomalaisen siirtymäliikeverkoston lokakuussa 2024 ja järjesti verkoston toimijoille Transition Towns koulutuksen marraskuussa. Verkostosta kiinnostuneita ryhmiä ja yhdistyksiä on 35. Verkoston säännölliset kuukausittaiset tapaamiset alkavat joulukuussa. Verkoston koordinoimisen tavoitteena on matalalla kynnyksellä jakaa eri toimijoiden oppeja ja ratkaista ongelmia yhdessä. Suomessa ei aiemmin ole ollut vastaavanlaista toimintaa. Tavoitteenamme on tuoda entistä näkyvämmiin ja vaikuttavammin esille kestävän elämäntavan valtavirtaistamiseksi tehty työ, jota 3. ja 4. sektorin toimijat toteuttavat. Jalotus tarjoaa verkoston jäsenille käyttöönsä Elämänjalotus-menetelmän ja ohjaajakoulutukset.

Kestävään ruokaan liittyvät verkostot

Jalotuksen kestävä ruoka -tiimi jatkaa vuonna 2023 käynnistettyä kansallista yhteistyötä kestävän ruuantuotannon ammattilaisten välillä, jos rahoitus tälle toiminnalle löytyy. Koordinoimme Kumppanuusmaatalousverkoston toimintaa ja järjestämme kumppanuusviljelyyn ja monimuotoiseen pientuotantoon liittyviä tapahtumia ja kuukausittaisia etäkeskusteluja. Tapahtumien järjestelyssä tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat olleet Luomuliitto ry ja Kumppanuusmaatalous ry.

Jatketaan vuonna 2023 alkanutta kansainvälistä yhteistyötä digitaalisen alustan kehittämistä ruokajärjestelmän kestävyysmurroksen tueksi. Vuonna 2023 löydettiin Nepalista projektikumppani,

joka on kehittänyt digitaalisen maatalous-elintarvikealustan. Se yhdistää koko elintarviketuotannon ja -kulutuksen arvoketjun keskittyen kahteen elintarvikejärjestelmän suureen toimijaan: tuottajat ja kuluttajat. Alusta tarjoaa räätälöityjä ja kattavia palveluita viljelijöille ja maatalousyhteisölle ja, jonka avulla kuluttajat voivat tilata ravitsevaa, luonnollista ja edullista ruokaa paikallisilta maanviljelijöiltä.

Verkostoidutaan kansainvälisten kestävän ruuan ja kumppanuusmaatalouden toimijoiden kanssa.

Kollektiivi ja yhteisö

Päätavoite:

Vahvan, aktiivisen ja kestävän elämäntavan edistämiseen sitoutuneen toimijayhteisön säilyttäminen sekä sen suunniteltu ja tavoitteellinen kasvattaminen.

Osatavoitteet:

- Huolehditaan vastuunkantajien ja vapaaehtoisten hyvinvoinnista.
- Mahdollistetaan parhaamme mukaan ihmisten unelmien toteuttaminen.
- Otetaan mukaan tekijöitä, kokeilijoita, harjoittelijoita ja vapaaehtoisia, joille löytyy perehdyttäjää ja sopiva tehtävä.

Toistuvat toimenpiteet:

- Julkaistaan säännöllisesti ohjeita siitä, millaisiin tehtäviin ja vapaaehtoistehtäviin kollektiiviin voi tulla.
- Jokaiseen tehtävään nimetään vastuullinen toteuttaja. Mikäli vastuunkantajaa ei löydy, tehtävää ei toteuteta ennen kuin siihen löytyy tekijä.
- Nimetään jokaiselle tekijälle yhteyshenkilö tai ohjaaja.
- Jokainen tekijä on perehdytetty ja jokaisella on joko vapaaehtoisuus-, työsopimus tai ostopalvelusopimus.
- Järjestetään koulutus kestävän elämän taitojen jakamisesta vertaisohjaajana avoimessa toiminnassa.
- Hyödynnetään kollektiivissa hyväksyttyä *Vapaaehtoiset Jalotuksella*-ohjetta pestaamiseen, perehdytykseen, kiittämiseen ja muihin käytäntöihin liittyen ja päivitetään sitä tarpeen mukaan.
- Liitetään vapaaehtoiset, cityfarmarit, yhteisöviljelijät ja mehiläistoiminnan osallistujat vahvemmin osaksi yhteisöä kutsumalla heitä yhteisiin illanviettoihin.

Toimintaympäristö ja toimitilat

Jalotuksen fyysinen toimintaympäristö sijaitsee Keravan kartanolla. Vuonna 2024 nettiympäristö ja valtakunnallinen näkyvyys ja toiminta nousevat yhä tärkeämpään rooliin Jalotuksen toiminnan skaalautuessa valtakunnallisesti. Fyysisen ympäristön eli Kestävän elämän keskuksen kävijäkokemusta kehitetään paremmin Jalotuksen brändiä vastaavaksi ja Elämänjalotus-menetelmää esitteleväksi.

Jalotus ry on vuokrannut vuoden 2022 alusta Keravan kaupungilta uudella vuokrasopimuksella navettarakennuksen, piilaakson, riihen, lampolan ja vanhan kanala-rakennuksen sekä näitä ympäröivät ulkoalueet. Lisäksi on vuokrattu maa-alueet lammaslaitumelle, yhteisöviljelmälle ja Jalopelto-hankkeelle. Tämän kaltaisen vuokrasopimuksen avulla on saatu vähennettyä merkittävästi yhdistyksen vastuuta ja velvollisuuksia alueen ja rakennusten ylläpitoon, huoltoon ja kunnostuksiin liittyen.

Jalotus ry vastaa erillisen vastuunjakotaulukon mukaisesti vuokraamiensa kiinteistöjen sekä näitä ympäröivien piha-alueiden ylläpidosta. Piha-alueiden hoito pyritään toteuttamaan oppilaitosyhteistyönä ja apuna käytetään myös muita harjoittelijoita.

Piha-alueiden suunnittelu ja uudet toteutukset ovat pääasiassa Keravan kaupungin vastuulla, mutta yhdistys tekee tiivistä yhteistyötä kaupungin eri toimijoiden kanssa ja osallistuu alueen kokonaisvaltaiseen suunnitteluun.

Myös neuvottelua pidemmästä vuokrasopimuksesta mahdollisella osto-optiolla jatketaan kaupungin kanssa. Uuden sopimuksen tavoitteena on mahdollistaa yhdistyksen pitkäjänteinen toiminta alueella sekä saada varmuus rakennusten käytöstä ja kunnostuksesta. Tähän sopimukseen pyritään saamaan myös kirjaus, että ennen ostoa Jalotus ry:n tekemän investoinnit rakennuksiin voisivat vähentää yhdistyksen maksamaa vuokraa käyttämistään tiloista.

Keravan kaupunki on aloittanut hankesuunnitelman laatimisen navettarakennuksen vaatimien kunnostusten osalta. Hankkeen tavoitteena on saada pysyvä rakennuslupa nykyisen kaltaiselle toiminnalle, sekä selvittää tapahtumatilan rakentamisen mahdollisuudet navetan ylisille. Keravan kaupunki on aloittanut myös alueen yleissuunnitelman laatimisen, joka ohjaa Keravan kartanon piha-alueiden toimintojen sijoittelua ja rakentamista vuodesta 2024 alkaen.

Vuoden 2024 päätavoitteet rakennusten osalta ovat seuraavat:

- Käyttäjäkokemuksen parantaminen opastein, kyltein ja ohjein.

- Navettarakennuksessa itäseinustan ikkunoiden kunnostus, ilmalämpöpumppujen (4kpl) asennus ja ulkovieiden kunnostus ja yhtenäistäminen. Myös sisätiloissa tehdään pienimuotoisia kunnostustöitä, kuten maalausta ja savirappausta.
- Lampolarakennuksen kunnostukseen on teetetty vuonna 2022 suunnitelma ja korjaus on tarkoitus toteuttaa Keravan kaupungin toimesta vuoden 2024 kesään mennessä.
- Pupuille alettiin vuonna 2022 rakentamaan uutta asumusta ja tämä rakennustyö on tarkoitus saattaa loppuun. Rakennus vaatii rakennusluvan, joka laitettiin hakuun loppuvuodesta 2022. Syksyllä 2023 lupahakemus on vielä käsittelemättä, mutta rakennus tehdään loppuun heti kun luvat on saatu. Pupulan rakentamisesta vastaa Ammattiopisto Spesia.
- Pysyvä rakennuslupa nykyisen kaltaisen toiminnan mahdollistamiseen navettarakennuksessa.
- Jalopeltoon tarvittavien rakenteiden (viljelyalat, aitaukset, kauppakunnostustila, kasvihuone) ja muiden investointien rahoituksen hankinta ja rakentaminen

Kestävän elämän liikkeen viestintä

Päätavoite: Viestiä ja markkinoida Elämänjalotus-menetelmää sekä kuluttajayleisölle että sidosryhmille ja skaalata sitä näin käyttöön koko Suomen laajuudella.

Osatavoitteet Elämänjalotus-menetelmän viestinnän ja markkinoinnin edistämiseksi:

- Luoda Elämänjalotus-menetelmälle brändi ja ydinviestit, joita voi hyödyntää myynnin ja markkinoinnin toimenpiteissä ja huolehtia, että brändi toteutuu Jalotuksen verkkosivuilla.
- Tukea Elämänjalotus-työkalun virtuaalisten sisältöjen tuotannossa.
- Huolehtia siitä, että Elämänjalotus läpileikkaa kaiken Jalotuksen viestinnän ja että Jalotuksen muiden osa-alueiden (keskus ja kokeilut) viestintä tukee Elämänjalotusta.
- Tuottaa sisältöä, joka palvelee Elämänjalotus-menetelmän viestintää ja markkinointia, esimerkiksi:
  - Somekampanja Elämänjalotus-menetelmän potentiaalisille osallistujille.
  - Vertaistarinat ihmisistä, jotka ovat keventäneet hiilipäästöjään jollain tapaa
  - Kestävyuden kuuteen osa-alueeseen keskittyvän sisällön tuotanto ja koordinointi Jalotuksen viestintäkanaviin (verkkosivut, IG, FB)
  - Kestävää elämäntapaa edistävän verkoston rakentamista tukevan viestinnän tuotanto Jalotuksen viestintäkanaviin (uutiskirje, verkkosivut, LinkedIn)
  - Myynnin tukeminen esimerkiksi myyntipresentaatioiden tuotannossa tai sisältöyhteistöiden rakentamisessa

Muut viestinnän tehtävät vuonna 2024:

- Kehittää Jalotuksen fyysisen keskuksen brändiä virtuaalisessa ympäristössä.
- Huolehtia, että Jalotuksen toteuttamista kokeiluista viestitään yhdenmukaisesti ja vaikuttavasti.
- Tukea rahoittajien löytämistä ja vakuuttamista auttamalla Jalotuksen hankkeiden vetäjiä hankkeiden tulosten ja toiminnan viestinnässä.
- Huolehtia brändin mukaisen kuvamateriaalin hankinnasta.
- Suunnitella mediaulostuloja ja huolehtia mediakontaktoinnista.
- Luoda näkemys Jalotuksen kansainvälisen viestinnän kärjistä vuotta 2025 varten.

Toimenpiteet:

- Täsmennetään viestinnän budjetti vuodelle 2024 ja sen pohjalta roolitus.
- Asetetaan yllämainitut osatavoitteet aikajanelle ja käydään ne läpi Jalotuksen tiimin kesken.
- Suunnitellaan, miten kunkin hankkeen vuoden tapahtumat tulevat osaksi viestinnän päätavoitetta ja toimenpiteitä, jotta viestintä on mahdollisimman johdonmukaista ja suunnitelmallista.

Tavoitteiden mittarit ja seuranta

Mittarit:

- Toiminnantoteuttajien eli kollektiivin jäsenten määrä kasvaa
- Henkilötyövuosien osuus työksi luokiteltavassa toiminnan toteuttamisessa kasvaa
- Vapaaehtoistyötunnit ja vapaaehtoisten määrät pysyvät ennallaan tai kasvavat
- Varsinaisten jäsenten kannatusjäsenten yhteislukumäärätavoite 70 hlö
- Vuokratulot kattavat investoinnit ja kiinteistömenot
- Pidettyjen Elämänjalotus-työpajojen määrä ja niiden osallistujien määrä on tavoitteiden mukainen.
- Verkostoon liittyneiden tahojen määrä on tavoitteiden mukainen.

Seuranta: Tavoitteiden toteutumista seurataan hallitusten kokouksissa kvartaaleittain.

Tapahtumakalenteri

[Vuoden 2024 toimintakalenteri](#) päivitetään tammikuussa 2024 ja uudelleen elokuussa 2024.

Jalotus ry
Toimintasuunnitelma 2024

LIITE 1 Jalotuksen strategia 2024-2030

Toimintasuunnitelmat toteuttavat Jalotuksen visiota, missiota ja strategiaa. [Strategialiite](#) Canvassa ja [dokumentti](#) Drivessä.

LIITE 2 Jalotuksen arvot ja periaatteet

[Tässä liitteessä esitellään Jalotuksen arvot ja tekemiseemme liittyvät periaatteet.](#)